

volc trar la man drecha / e illi l'agué tota secha: / no la sentí plus c'una coca / ni la poc portar a la boca»;² contra la identitat es pot allegar que la rima suposa aquí una *o tancada*, mentre que el mot té avui *o* oberta en occità, però existint, així com així, la diversitat vocàlica, no hem de negar que a Provença i antigament poguéu aparèixer amb un altre vocalisme que en el Llenguadoc i Gascunya.

Encara tenim ací i allà alguna altra aparició romànica: sbseiv. *cocca*, roms. *cocă* 'pastís' («kuchen», que el REW posa ben poc raonablement en el 2009, cöccum), i sard *kokka* «focaccia, specie di ciambella» (Guarnerio, *Misc. Ascoli*, 235, «de COCHLEA» extravagància fonètica i semàntica), que potser no convé mirar com a catalanisme, vist que és *kokku* a la Gal·lura, amb *-u* i en la zona de l'illa on hi ha menys influències catalanes; en fi tenim *cuca* «especie de torta o galletita dulce» en el castellà de Venezuela (Rivodó, *Voces Nuevas*, p. 261): aquesta *u* i la *o* de Romania (on el mot hauria de ser **coacă* en fonètica normal) són reveladores d'una creació expressiva i relativament moderna, amb vocalisme discrepant pertot arreu (en el mateix sentit observem també *-ca* i no *-cha* a la Sobreselva, *coca* discrepant de *secha* en l'*Evangelii* provençal). Schuchardt n'hi afegeix encara algun altre: su. fr. *cuca*, *couca*, *couquel* «Milchbrod», Lió *coque* i Forez *couquée* 'pastís', roms. de Transsilvània *coacă* 'pastís al forn', Brescia *coca* 'llaminadura infantil'. A qualsevol alemany o català amb coneixement elemental de les dues llengües *kuchen* i *coca* havien de semblar-li inseparables etimològicament: i així s'ha anat repetint (M-L., Moll, etc.; Gamillscheg, *RFE* XIX, 232; *RomGerm.* I, 379). Realment el mot és antic en algunes llengües de la branca germànica occidental: a-al. ant. *kuocho* (tipus KÖKAN-), b.-al. mj. *kōke* 'pastís', bastant antic en baix-alemany tenint en compte el cpt. de diminutiu *panno-kökilin* equivalent de l'al. *pfann-kuchen*, angl. *pan-cake*, que ja apareix en les glosses de Trèveris (francoïdia central, cap al S. XI, veg. el dicc. de Holthausen). Però un mot principalment català-gascó, que més al Nord només esporàdicament apareix (i allà amb *-ke* i no *-che*, que hi hauria de tenir si hi tingués arrels velles), no solament no pot venir de l'a-al. sinó tampoc del fràncic o baix-alemany; hauria de ser gòtic, com postula Gamillscheg amb bona lògica des del punt de vista romànic, però amb ben poca des del germànic, essent estranya la paraula en aquesta forma no sols als textos d'Ulfilas sinó també a l'escandinau i a tota la meitat NE. del germànic occidental: en aquestes altres llengües presenta vocalisme ben diferent: isl. *kaka* i suec, danès *kage*, angl. mod. i mj. *cake*; que tot això tingui una etimologia indoeuropea és ben insegur (cf. Pok. *IEW*, 348, que també ho creu «mot del llenguatge infantil»), majorment existint *kakko* en finès i *gacko* en lapó 'pastís'.

No solament per aquestes raons sinó també per les discrepàncies que ja he subratllat en el vocalisme (o/q/À/v) i les altres anomalies fonètiques, no podem dubtar a adherir-nos a la repulsa que ja feren Schu-

chardt (*Rom. Et.* II, 23, 24, 25; *ZDMorgGes.*, 1920, 299-300), Spiegelberg (*ZRPb.* xxxix, 103-4) i jo mateix (DCEC I, 827, 961a) —cf. FEW II, 823a— de tota etimologia germànica. Que es tracta d'una creació elemental del llenguatge infantil resultarà palès si al costat del veneçolà *cuca* i el su. fr. *cuca* no deixem de posar-hi també el rus *koka* 'llaminadura' (i també 'ou')³ i els diversos mots magiars que hi aplegà Schuchardt.

DERIV.: *Cóc* [princ. SXIX, dicc. menorquí de Febrer i Cardona: «pain mollet, mollior panis»; no Lab.; 1840, *DFgra.* «pasta per bescuyt, bollo»; -de hòstia: *pan*]; *Damen.*: «pan de harina de maíz y manteca, de palmo y medio de largo y dos pulgadas de diámetro»] mot difós des de Cerdanya (*AlcM*) fins a Castelló de la Plana⁴ i les tres illes («pan largo, bizcocho del país», PzCabrero): jutjant per les descripcions, en les terres veïnes de l'Ebre, deu assemblar-se bastant a una pizza: car es tracta d'una espècie de coca gran i aplanada, de vores rectorçades i additament de verdures (*AlcM* III, 241b2f.): a Benissanet «un bon *coc* d'espínacs, amb guarniments de pebrot i llonganissa, és menja de llamenc» (Bladé, «La Nostra Rev.» VI, 1952, 456), a Morella «el célebre *coc en tomata*; el mantecoso y único *coc en sardina*» (rev. «Vallivanà», set., 1962, p. 4); en el Priorat la distinció és que «les *coques* són rodones y los *cocs*, llarcs, com les *coques* d'aquí» (de Barcelona, JBru, *Misc. Folkl.* d'Aràbia, 155); més, en el tortosí Mestre i Noè (*Giripigues*, 210, que cito en *CELLIANDRE*); Ga. Girona (*Seidia*, 162-3, cito a prop. de *panoli*, PA); *BDC* III, 92; xvi, 1; xvii, 98; xviii, 57. A StaColQ una variant *coco* 'pasta de coca farcida de verdura fregida' que en aquesta rodalia ja podria ser moss. Altrament el masculí no s'ha format solament en català sinó també gallur. *kokku* (supra), i el tessinès *kōk* «impasto di farina nera cotta nella panna» (Val di Livigno, *W. u. S.* VI, 186).

Cocada. Cocam. Cocarroí [*cocorroí*, 1541, a l'Alguer, *DAG.*, cf. *B DLC* XIII, 262]; *cocarròi* mall. «espècie de panada però amb herbes», 1840, *DFgra.*; «composició de masa de harina con aceite, dentro de la cual se ponen hojas de espinacas o de acelgas cortadas en pedazos pequeños y pasas, condimentadas con sal y aceite, y se cuece al horno; id., id. con manteca, dentro de la cual se ponen guisantes verdes y pedazos de tocino, con especias ---», *Damen.*, que no és solament mallorquí, sinó també eivissenc [*cuc*:- pastel con espinacas de vigilia», PzCabrero]; Torres, *Costa i Llobera*, 135, i jo mateix vaig veure *kokarōis* a Costitx, i a Orient m'ho explicaren com «espècie de panada de verdures, cobertes de pasta, però aquesta no ha de ser a base de sal, ni de brou de carn, sinó d'oli» (1963); tanmateix es pot sospitar que aquesta forma amb *-rr-* no sigui més originària i més aviat menys, que la variant *cocaròis* (avui decaiguda, es veu, car ni el mateix Moll, tot i menorquí, sembla conèixer-la, i en *AlcM* no dóna el mot com a conegut en cap forma a Menorca), que fou menorquina i Febrer Cardona (princ. S. XIX) la defineix «pâté en forme de